

AMERIŠKI SLOVENEC

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU,
— S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI IN ZAPADNE SLOVANSKE ZVEZE V DENVER, COLO.

ŠTEV. (No.) 68.

CHICAGO, ILL., PETEK, 1. MAJA — FRIDAY, MAY, 1, 1925.

LETNIK XXXIV.

Iz Nemčije.

NEMŠKI KABINET OSTANE NA SVOJEM MESTU. — HINDENBURG SE STRINJA S SEDANJIM KABINETOM IN SI NE ŽELI SPREMEMBE. — FRANCIJA: "ŽELEZNI PAS KROG NEMČIJE."

Berlin. — Nemški kabinet se je sestel in vzel v naznanje poročilo kancelarja Lutherja o poteku konference z novo izvoljenim predsednikom nemške republike Hindenburgom, na kar so člani kabineta soglasno izjavili, da ostanejo še nadalje na svojih mestih, zlasti zato, ker je dejal novi predsednik, da soglašajo popolnoma s sedanjim kabinetom in si ne želijo nikake spremembe.

Luther si je prizadeval napotiti Hindenburga, da bi privolil izdelati nekako proklamacijo, po kateri bi se pomirilo in zagotovilo zavezništvo, da bi si ne delali toliko skrbi radi nove izvoljenega predsednika. Nemčija želi pogajanj za varstveni pakt in tudi pod gotovimi pogoji vstopiti k Ligi narodov.

Dr. Simons, začasni predsednik nemške republike, po najbrže Hindenburgova desna roka in še nadalje ostal na svojem mestu kot novo izvoljeni podpredsednik.

Iz vrst nacionalistov se čuje, da bo ceremonija vstoličenja civilna, ne da bi bilo kaj vojaškega pompa, in da bo Hindenburg pri tej priliki v civilni obleki; v svoji generalski uniformi bo nastopal le pri kakšnih eventualnih vojaških slavnostih.

Socialisti v Nemčiji so imeli dolgo konferenco. Potek konference je bil kakor se je pričakovalo; namreč nasprotovati novemu predsedniku pri vsaki mogoči priliki, a poznavalec razmer trdi, da bo tako nasprotstvo le malo škodovalo novi vladi, ker število socialistov je silno majhno. Komunisti so sprevideli, (še le sedaj) da je edini pripomoček, po katerem se je mogoče "rdečkarstvu" zdržati na površju, zveza vsega proletariata, in glede na to, so komunisti svojim "rdečim" bratcem socialistom predložili načrt, po katerem bi se dalo odstraniti monarhistično nevarnost. Načrt je pa tak, da ga socialisti ne morejo sprejeti, ker je neizvedljiv, vsaj v času v katerem živimo sedaj, ker ljudstvo, namreč širša masa je tem idejam nedostopna. Komunisti zahtevajo razpust vseh nacionalističnih organizacij. Well, ako je 50 odstotkov nemških volilcev volilo za monarhističnega kandidata, potem moramo reči, da sedaj živeči komunisti razpusta teh organizacij ne bodo dočakali. Poleg te zahteve tudi predlagajo, da bi se konfisciralo vso lastnino princov in izgnalo iz države vse člane Hohenzollernske družine, odsloviti vse monarhistične elemente od državnih služb, razpust takozvanega Leipziger sodišča, dati svobodo vsem političnim jetnikom, osemurni delavni dan in znižanje davkov. Proti vsem tem zahtevam imajo nemški socialisti gluha ušesa, edino orožje, ki imajo proti monarhistični nevarnosti je stavka in sicer vse delo po državi bi se trenutno ustavilo, ako bi moč monarhistov tako narasla, da bi se hotelo zopet spraviti na prestol "kajzerja".

London. — Zadnja poročila iz Anglije pravijo da vlada tam popolna zadovoljnost z izidom volitev v Nemčiji in da diplomatični krogi v Angliji ne bodo spremenili svojega stališča napram Nemčiji. Francija je pa tako vznemirjena, da vidi z izvolitvijo Hindenburga, črne oblake nad seboj, ki znajo deževati jeklo, katero bo dalo zadostženja v svetovni vojni premaganemu Hindenburgu. Glede na to, išče Francija stike s sosednjimi državami, s katerimi bi formirala železen obroč okrog Nemčije. Neko poročilo tudi pravi, da namerava Francija izvesti Rusijo v svoje mreže v zvezo proti Nemčiji.

HUGHES ZAGOVARJA AMERIŠKO VLADO.

Ameriško vlado se obdoljuje imperializma, kar pa bivši državni tajnik odločno zaničuje.

New York. — Charles E. Hughes, bivši državni tajnik je pri neki priliki odločno zagovarjal ameriško vlado, katero se obdoljuje imperializma. Dejal je, da so nekateri ljudje, ki neopravičeno obsojajo našo vlado, da zavzema imperialistično politično smer. Tako pravi Hughes, da taki ljudje dobijo politični glavobol, ker napačno oči, da bi videli nekaj, kar sploh ne obstoji. Dejal je tudi, da ni res, da bi kontrolirali ameriško vlado bankirji. Resnica pa je, da posojilo zunanjim državam mora biti zadeva privatnih bankirjev. Pravi tudi, da ameriški podjetniki in trgovci dobro vedo, da ne bo ameriška vlada z oboroženo silo tirjala dolg, ki so ga posodili privatniki. S tem hoče vlada v interesu svetovnega mira, da bi ameriški finančniki ne posojevali tam, kjer bi se posojilo rabilo za oboroževanje.

Komunisti vrgli 6 duhovnikov v ječo.

Odesa, Rusija. — Duhovniki v Rusiji so pravi mučeniki. Zopet prihaja poročilo, da je bilo v Odesi šest katoliških duhovnikov vrženih v ječo, kamor so bili obsojeni na tri leta, ker so poučevali o veri, kar je seveda proti postavo pri "rdečkarjih".

Železniška nesreča — dva mrtva.

Los Angeles, Cal. — Santa Fe osebni vlak je skočil v bližini San Diego s tira. Stroj in dva voza sta se preobrnila, pri čemur sta prišla strojniki in kurjač ob življenje. Nekateri potniki so zadobili poškodbe pri sunku, ki so pa le neznatne. Takoj po nesreči je prišel na lice mesta posebni vlak s zdravniki in strežnicami.

Vrv za svedrovce.

V illinoiški državni zbornici je bila sprejeta predloga, po kateri se bo kaznovalo vsakega svedrovca, ki se ga bo zasačil pri izvrševanju "rokomavarske obrti" in bo imel pri sebi revolver, na najmanj 14 let ječe, v najhujšem slučaju pa dosmrtno ječo ali pa — vrv.

KRIŽEM SVETA.

— Washington. — Ženske so ustanovile takozvani "farm bloc" pod imenom Federated Farm Women of America. Namen te organizacije je gledati na prste spekulantom in dobičkarjem na račun farmarja, kateremu ne ostaja nič drugega, kakor trdo delo.

— Youngstown, Ohio. — George Overton iz Fort Wayne, Ind. je miril zakonska Mr. in Mrs. Joseph Williams, ko sta se pripravljala, pri tem pa slabo naletel, kajti bil je na mestu ustreljen. Zakonska sta aretirana in se bosta morala zagovarjati, kdo je oddal usodepolni strel.

— Saginaw, Mich. — Umrli je neki dobronik, ki je zapustil en milijon dolarjev za dobrodelne namene, pri tem pa tudi ni pozabil, da nimajo v mestu Saginaw stalne mestne godbe, zato je volil v vzdrževanje iste 30 odstotkov od kapitala.

— Chicago, Ill. — V Evanston bolnišnico so pripeljali neko okrog 35 let staro žensko, katere je zavžila strup v samomorilnem namenu. Našli so jo šolski otroci v grmovju blizu Central ave., ležečo v nezavestni. Umrli je med potjo v bolnišnico.

— Cleveland, Ohio. — Štirje delavci so zadobili težke poškodbe pri napeljavi električne žice, katero so napeljevali vshodno od Elyria, pri tem pa prišli v dotiko z električnim tokom 22.000 voltov. Poškodbam bodo najbrže podlegli.

— Mobile, Ala. — Suša dela tukajšnjim farmarjem in lastnikom sadnih vrtov velike skrbi. Veliko je že vničnega, krompir trpi silno. Po več cerkvah so se vršile pobožnosti in ljudje goreče prosili Boga pomoči.

— Chicago, Ill. — Suhaški agenti so našli na 752 N. Wells cesti v dvanajstnadstropnem posloppu "pivovarno." Tam je bilo 12 velikih kadi in 500 steklenic finega piva. Lastnika "pivovarne" so aretirali.

— Benton, Ill. — Tukaj je umrl prominentni odvetnik W. A. Spiller v starosti 66 let. Pokojni je bil preje drž. pravdnik Franklin okraja.

Policijski pes je našel čevlje žrtve.

Chesterfield, Ind. — Policijski pes je našel čevlje od mladenke, katere truplo je bilo najdeno ob cesti. Oblasti, ki ta zagonetni umor raziskujejo so dali izjavo poročevalcem, da imajo v rokah prav važne podatke o zločinu, kateri pa še niso za v javnost. Pes, ki je našel čevlje je dalje vodil sled proti jezeru. Veliko prostovoljcev se je pridružilo policistom in z napetostjo sledijo vsaki stvari, ki bi le količkaj pripomogla k razvozljanju tega zagonetnega umora.

Tornado — 7 ranjenih.

San Antonio, Tex. — Od tukaj poročajo o tornado, ki je divjal v okolici Kyle in povzročil veliko materialno škodo; sedem oseb je zadobil težke poškodbe, katerih ena se bori s smrtjo.

Katoličan brez katoliškega lista je nič!

ŠIRITE "A. S. in EDINOST"

ILLINOŠKI SUHAČI PREMAGANI.

Njih suhaški zakon, ki so ga zasnovali, da bi z njim država forsirala strogo prohibicijo je propadla samo za en glas.

— Springfield, Ill. — Odkar je prohibicija v Uniji in državi Illinois niso bili illinoiški suhači še tako tepeni, kakor zadnji tork v illinoiški državni zbornici. Pristaši tako zvane "antisalonarske lige" so pripravili predlogo, ki je vsebovala strog zakon proti vsaki opojni pijači v državi. Celo farmarjem bi se z njo prepovedalo izdelavati sadjevec, ki bi bil močnejši kot pol odstotka. Država bi imenovala 25 komisarjev za cel Illinois in ti bi vodili strogo nadziranje prohibicije. Imeli bi polno moč voditi pogoje proti vsaki opojni pijači, voditi po hišah preiskave itd. Tako so sanjali suhači. Toda poleg teh so se dobili v zbornici še pametni ljudje, ki so se postavili na noge in dali suhačem pošteno brco, katero so pošteno zaslužili. Po burnih debatah, ki so se jih udeleževali govorniki obeh strank so sledile volitve in sicer z rezultatom 24. suhaških poslancev je glasovalo za uvedbo strogega zakona in 25 poslancev je volilo proti predlogi, kar je povzročilo, da je predloga propadla.

Posebno zanimive so bile debate: Poslanec Thomas J. O'Grady je dejal v svojem govoru: "Kako je bedasto trditi, da je mogoče forsirati tak zakon. In to samo s 25. komisarji. In kdo bo nadzoroval te? Treba bi bilo armade in mornarice, da bi čuvala nad njimi. (Tu je imel v mislih podkupovanje).

"Pokažite mi," je dejal O'Grady, "samo enega suhaškega poslanca, da ne pije in jaz jih bom pokazal vam tri, ki pijejo!"

Poslanec je v svojem dolgem govoru hudo ožigosal prohibicijo. Naštevati je našteval zločine, ki jih je povzročila prohibicija. Naštevati našteval grfite, ki so se in se še vrše v tej deželi radi korupcije pri prohibiciji. Dejal je tudi, "mi imamo že sedem let prohibicijo pa kaj smo dosegli? Pijančevanje se širi in deželi bolj kot prej. In kar je glavno, prej so običine, okraji in država dobivale iz tega velike davčne dohodke, danes pa to požira graft, kar bi imela spraviti država."

Tako so torej suhači v illinoiški zbornici doživeli svoj poraz.

Nesreča na ulici.

Chicago, Ill. — Elizabeth Dwyer, stara 14 let, je na potu v cerkev na N. Kidzie ave., ko je hotela preko ceste bila povozena od avtomobila in je poškodbam takoj nato podlegla. Elizabeth je hodila v osmi razred katoliške šole na N. Troy cesti in Sunnyside ave.

Poljska hoče zvezo z Jugoslavijo.

Dunaj. — Od tukaj prihaja poročilo, da je poljski minister v Beogradu posetil jugoslovanskega zunanjega ministra M. Markovitcha, v svrhu sklepanja pogodbe med obema državama, kakoršno je baš sklenila Poljska s Čehoslovasko.

Iz neodrešene domovine.

PISMO POSLANCA BESEDNJAKA FINANČNEMU MINISTRU, KATERO DOKAZUJE DELO TEGA MOŽA, KI MU JE NAROD NAD VSE. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Pismo posl. Besednjaka.

Vlada je sklenila žrtvovati približno 800 milijonov lir za izboljšanje uradniških plač. Razpisala je tudi že nekatere davke in pristojbine, da pride do potrebnega denarja. Med uradnike so pristeti tudi upokojenci, katerim je treba zvišati prejemke. Kakor navadno, tako tudi to pot preti novim pokrajinam nevarnost, da bodo prikrajšani v svojih pravicah. Na finančnem ministrstvu so izdelovali uradniški načrt, po katerem bi se zvišala pokojnina samo vpokojencem starih pokrajin, ne pa onim iz naših dežel. Če tudi je jasno, da bodo plačevali nove davke državljanov v novih pokrajinah v isti meri kakor oni iz starega kraljestva. Glede nato je poslanec Besednjak se zavzel za medbednimi najbednejše — družine starih avstrijskih vpokojencev in poslal ministrstvu sledeče pismo:

Gospod minister!

Iz različnih strani mi prihajajo pisma vpokojencev iz novih pokrajin, v katerih zahtevajo popolno gospodarsko enakopravnost s svojimi tovariši iz ostalega kraljestva.

Smatram, da so zahteve vpokojencev iz novih pokrajin zelo opravičene in dovoljujem si še enkrat, obrniti pažnjo Vaše Ekselence na to težko zadevo.

Z vsemi vpokojenci kraljestva je treba ravnati na enak način, ker so vsi državljani iste države. To ne zahteva le politična modrost, temveč tudi socialna pravičnost.

Zaupam, gospod minister, da boste na seji ministrskega sveta, ki bo te dni odločala o usodi vpokojencev, vpoštevali želje vpokojencev novih pokrajin in uresničili s tem zahtevo pravičnosti, kakor naše javno mnenje od Vas trdno pričakuje.

Hvala lepa!

Z odličnim spoštovanjem

dr. E. Besednjak,
državni poslanec.

Z Vrha v Istri

poročajo kako ogorčenje je nastalo med ljudstvom, ko so orožniki uklenili in odgnali župnika Peršiča na ovadbo italijanskega učitelja, da je učil veronauk deco v cerkvi in jo tudi izpovedal. Odgnali so ga bili ponoči, vrnil pa se je po dnevu tretji dan ves vesel, ker je zopet nekaj pretrpel za svoje ljudstvo.

V vrelo vodo

je padel in na posledicah opeklin umrl dveletni Marijan Čarman iz Šklednja pri Trstu. Otroci se je igral v kuhinji, kjer so ženske pripravljale zehoto. Naključje je hotelo, da mu je padla žoga, s katero si je preganjal čas, v kad vode. Marijan je hotel žogo pobrati, a se je nagnil tako neprevidno, nad posodo, da je izgubil ravnotežje, padel v krop in se tako uparil, da je kmalu umrl.

Smrtna kosa.

V Gorici je umrl gosp. Maks Petrovič, gostilničar in poseatnik, star šele 47 let. Pokojnik je bil znan slovenski obrtnik in

njegova gostilna v ulici Sv. Ivana je slovela daleč naokrog. Bolehal je dolgo časa. Naj počiva v miru!

Po desetih letih se javljajo iz Rusije Primorci,

ki so v svetovni vojni prišli v rusko vjetništvo. V Trstu je pisal neki M. Albi, ki je bil leta 1914. na ruski fronti vjet. Doma so mislili, da je že zdavnaj mrtev. Pismo je naslovljeno "Triest, Oesterreich." V Sibiriji menda še danes ne vedo, kako se je skončala vojna. V pismu vprašuje Albi celo, ali se sploh kedaj neha vojna? Anton Grižančič v Gradini v Istri je dobil pismo od svojega sina, ki se je oglasil iz ruskega vjetništva po desetih letih. Sin piše, da je zdrav in da se vrne, ako dobi tisoč kron za potne stroške. Najbrže je v Rusiji še mnogo naših ljudi, o katerih mislimo, da so mrtvi. Najbrže tudi pišejo ali pisma ne dosežejo k nam.

Za pretepe Istrane.

Dne 23. februarja so divjali fašisti okoli Kopra in pretepili več kmetov. Poslanec Besednjak je podal na notranjega ministra interpelacijo v vprašanjem, ali mu je kaj znano o pretepu in kaj misli ukreniti, da prenehajo fašistovski divji napadi na mirno jugoslovansko prebivalstvo?

Krvava volitev v Mehiki.

Nogales, Ariz. — V državi Senora v Mehiki je prišlo pri mestnih volitvah do krvoprelitja, pri kateri priliki je bilo 32 volilcev usmrtenih. Dva sta bila ubita v Nogales in ostali v Magdalena.

Bulgarija išče prijateljstva z Jugoslavijo.

Belgrad, Jugoslavija. — Od tukaj prihaja poročilo, da je obiskal bulgarski minister, M. Vakarelski, ministrstvo za zunanje zadeve v Belgradu in izrazil željo njegove vlade, da bi ostalo med obema državama najboljšo prijateljstvo. Posetil je tudi premierja Pašiča.

DENARNE POŠILJATVE V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, ITD.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljke so dostavljene prejemniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsakega odbitka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah so bile včeraj sledeče:
Skupno s poštnino:

500	—	Din		\$ 8.80
1,000	—	Din		\$ 17.25
2,500	—	Din		\$ 43.00
5,000	—	Din		\$ 85.50
10,000	—	Din		\$ 170.00
100	—	Lir		\$ 4.90
200	—	Lir		\$ 9.45
500	—	Lir		\$ 22.75
1,000	—	Lir		\$ 44.25

Pri pošiljках nad 10,000 Din. ali nad 2,000 Lir poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat docela nepričakovano, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljke nakazuje po cenah onega dne, ko mi sprejmemo denar.

DOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICER PO POŠTI KAKOR TUDI BRZOJAVNO.

Vse pošiljke naslovite na — SLOVENSKO BANKO
ZAKRAJŠEK & ČEŠAREK
70-9th AVE, NEW YORK, CITY.

AMERIKANSKI SLOVENE
Prvi in najstarejši slovenski katoliški list v Ameriki. Amerikanski Slovenec ustanovljen leta 1891. Edinost leta 1914.
The first and the oldest Slovenian Catholic Newspaper in America. Amerikanski Slovenec established 1891. Edinost 1914.
Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in petek.
Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday.
— PUBLISHED BY: —
Edinost Publishing Company
1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.
Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo. Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	\$4.00
"	Za Zedinjene države za pol leta	\$2.00
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$4.75
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
"	For United States per half year	\$2.00
"	For Chicago, Canada and Europe per year	\$4.75
"	For Chicago, Canada and Europe per half year	\$2.50

Dopisi važnega pomena, ki se jih hoče imeti priobčene v gotovi številki, morajo biti doposlani na uredništvo pravočasno in morejo biti prejeti vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

Entered as second class matter October 11th 1919. at Post Office at Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879.

Kakšno moč ima predsednik nemške republike?

Weimarska ustava je dala predsedniku nemške republike oblast, ki v marsičem presega ono bivšega cesarja.

Res čudno je, da po revoluciji l. 1918. ustavotvorna skupščina ni skušala še bolj zmanjšati avtoritete novega državnega poglavarja. Oblast predsednika republike je različne vrste: ima izvršilno pravico, kompetence legislativne vrste in vpliv na državni zbor.

Najbolje vidimo razliko med cesarskim in republikanskim režimom, če si ogledamo pogoje, ki jih predvideva weimarska ustava za vojno napoved. Pravica napovedati vojno je bila glavna nemškega cesarja, bil je "gospodar vojne." Čl. 45. sedanje ustave pa na videz v tem oziru zelo omejuje oblast predsednika, kajti pravi, da se vojna napoved in podpis miru sankcionirata potom zakona.

Vstop Nemčije v vojno je normalno torej le mogoč s privoljenjem narod. skupščine. V slučaju pa, da je Nemčija napadena, daje ustava predsedniku pravico, napovedati vojno.

Cesar je imel polno oblast glede oborožene intervencije, predsednik pa, na katerega strani bi stal narod, ima de facto skoraj iste pravice. Vendar pa mora vse predsednikove akte podpisati tudi kancler.

Pravica intervencije v državnih zadevah, referendum v zakonodaji in pravica razpustiti državni zbor so prerogative, ki zelo utrjujejo položaj državnega šefa. Predsednik, ki ga podpira večina naroda, se bo čutil v resnici za gospodarja položaja.

Predsednik republike pa ima tudi direktno pravo intervencije v notranjih zadevah države. Člen 48. ustave se glasi: "Če ena (nemških) držav ne izpolnjuje dolžnosti, katere ji nalagajo zakoni, jo lahko predsednik k temu prisili z orožjem. Predsednik je vrhovni poveljnik oboroženih čet."

Isti člen ustave daje predsedniku pravico, da ukrene vse potrebno za varnost javnega reda. Predsednik lahko izda vrsto odlokov glede osebne svobode, pisemske in poštne tajnosti, svobode tiska, cenzure, svobode shodov, kakor tudi garancije posesti. V principu je predsednik že imel priliko poslužiti se mogočne oblasti, ki mu je dana. Novembra 1923. na primer, v času, ko sta revolucija in meščanska vojna ogroževala Saško in Bavarsko, je g. Ebert predal svojo oblast generalu von Seecktu, ki je igral vlogo vojaškega diktatorja.

Državni šef ima torej zelo učinkovita sredstva za intervencijo v vseh državnih zadevah. Njegove pravice so v tem oziru mnogo večje kot one bivšega cesarja, ki se ni smel umešavati v notranje zadeve raznih nemških držav in držav, katere so tedaj vladali samostojni monarhi.

Člen 48. weimarske ustave nam torej kaže, da je Nemčija z revolucijo storila korak naprej v zmislu zedinjenja.

Pravica razpustiti državni zbor je največja opora predsednika republike. To lahko stori iz lastne iniciative, kadar se mu zdi primerno, ne da bi državnemu zboru povedal vzroke. To njegovo pravo je omejeno le s klavzulo, da sme razpustiti državni zbor, imeti privoljenje državnega sveta. Torej je tudi v tej stvari bila njegova oblast mnogo manjša kot da

našnjega predsednika republike.

Seveda velja to le, v kolikor pride v poštev pisana beseda ustave. Dejansko je bil nemški cesar absolutist, kakor se to zdaj vedno bolj odkriva. Vse instance, na katere je po ustavi bil vezan, so faktično bile popolnoma suženjsko od njega odvisne. Predsednik pa je vseskozi odvisen od javnega mnenja, od ljudske volje, vendar kakor razvidno, ima predsednik nemške republike veliko moč, ki jo lahko izrabí v ta ali oni namen.

To smo objavili zato, da bodo naši čitatelji vedeli, kake pravice ima sedanji predsednik nemške republike militarist Hindenburg. Zakaj gotovo je, da Nemčijo čakajo pod Hindenburgom novi dogodki.

Joliet, Ill.

— Imeli smo že skoro junijsko vreme, a ta teden je zopet hladnejše. Nahajamo se pač še v aprilu in ta še s svojim repom maha, da nam tako pokaže predno se od nas poslovi svojo zvitorepost.

— Pijančevanje je grda navada, ki se pa tudi vedno mahuje nad tistim, ki se ga navadi. Tako je povzročila pijacha žalosten dogodek v družini Paul Kuzetiča, na 1008 North Bluff St. V soboto se je napil, kakor pravijo munšajna ter nato je napadel doma ženo, ki je ležala z dvema otrokoma na postelji. Začel se je kregati nad ženo, nakar ga je žena hotela spoditi iz spalnice češ, da ji naj da mir vsaj v spanju. Kuzetiča je to ujezilo šel je po hatchet, (malo sekirico) ter je z njo udaril ženo po glavi. V tem hipu skoči 15-letni sin od Mrs. Kuzetič in začela sta se trgati z očetom. Na krič žene in otrok so prihiteli sosede in policaji, ki so Kuzetiča ukrotili in aretirali. Ujeli so ga v kletki, kjer so našli še dva čebra namočene materijala za kuhanje ta "hudega." Take so posledice, kjer ne poznajo meje pri pijaci.

— V Jolietu samem in po okolici je precej obolelih ljudi. Posebno razsajajo razne bolezni med šolsko mladino kot ošpice. Več hiš nosi napise, da so zaprte radi boleznimi.

Poročevalec.
— **Cleveland, O.**
Iz pota. — Potovanje iz Chicage v Cleveland je najbolj pripravno, če odhajaš iz Chicage ob 11. uri zvečer in vzameš spalni voz. Tako na vlak zaspis in ko se drugo jutro prebudiš, se že znajdeš v Clevelandu ob pol 8. uri.

Tako sem potoval tudi jaz. V torek 14. aprila zvečer sem odšel iz Chicage in 15. aprila zjutraj sem bil že v slovenski metropoli Clevelandu. Najprvo sem se ustavil pri znanemu rojaku mojemu prijatelju Mr. Math Povšetju, kjer sem odložil mojo prtljago in bil pri njemu na stanovanju za časa mojega bivanja v Clevelandu. Dolžnost me veže, da se Mr. Povšetju družini najlepše zahvalim za

postrežbo. Rojakom pa ga priporočam pri nakupu obleke, ker on tudi potuje in meri obleke ter jih potem narejene pošilja njegovim odjemalcem. Zglasil sem se tudi pri Mr. Grdinatu gl. predsedniku, ki mi je takoj postregel z avtom na postajo za kar mu Bog plačaj. Tako sem se zgasil tudi pri znani družini Mr. Frank Suhadolnik, ki je pa ravno te dni nekaj obolel, a zdravje se mu vrača in je že skoro popolnoma zdrav.

Zglasil sem se tudi pri preč. g. župniku Jerneju Ponikvar, ki me je z veseljem sprejel ter v nedeljo pri sv. mašah navdušeno priporočal svojim dragim faranom, kar mi je pomagalo do lepega vsepa. Za krasne besede in dobre nasvete preč. g. župnika se najlepše zahvaljujem. Bog in ljuba Kraljica Majniška naj Vam stotero poplača, kar ste storili te dni za povzdigo katoliškega časopisa!

Dalje sem dolžan zahvale tudi Mr. Ig. Jeriču za vožnjo z avtomobilom po Euclidu, da sem tako hitreje obiskal naše naročnike. Hvala tudi Dr. Seliškarju za prisrčen sprejem in naklonjenost. Tako tudi Dr. Omanu in Dr. Mallyu. Vsem najlepša hvala za dobre in koristne nasvete.

Posebni vseprijet sem pa dosegel v Collinwoodu. Pomagali so mi pri agitiranju zlasti Mr. Zalar, Mr. Skebe in drugi. Mr. Zalar me je vozil okrog z avtom, kar je zelo pospešilo moje delo. Mr. Skebe pa mi je pomagal zasnovati kampanjo za nove naročnike, katerih smo dobila lepo število.

Za vspeh, ki sem ga dosegel v Collinwoodu pa se imam seveda zahvaliti tukajšnjemu preč. g. župniku Rev. Vitu Hribarju, ki je zadnje čase, jako navdušen za naše katoliške liste. Z navdušenimi besedami je priporočal v nedeljo pri sv. mašah naš list A. S. & Edinost. Z gromovitim glasom je pozival ljudstvo naj pomeče iz svojih hiš vse nasprotnne liste, ki napadajo vero in našo delavno duhovščino, kakor to zlasti delata cortlandtski in lawndalski dnevniki. Zato se je ljudstvo tudi tako številno naročilo na

naše liste. Za vse plačaj Vam dobri Bog in mati Božja!

Mesto Cleveland se jako širi od Collinwooda naprej. Hiše rastejo na novo, kakor gobe po dežju. V Nottingham, ki se nahaja naprej od Clevelanda je že polno slovenskih družin, ki imajo svoje rezidence, a na St. Clairju in drugih delih mesta pa imajo svoje trgovine, urade itd.

V nedeljo dne 26. aprila so imeli v Collinwoodu krasno igro, "Domen," ki jo je priredilo Slovensko katoliško izobraževalno društvo pod vodstvom Rev. Milana Slaje pomožnega župnika v Collinwoodu. Igralci so igrali jako dovršeno, zakar zaslužijo vso pohvalo. Obenem pa to dovršeno igranje pokazuje, da imajo v Collinwoodu izbornega voditelja dramatike v osebi Rev. Slajeta. Collinwoodska naselbina se lahko srečno čuti v tem oziru.

Končujem in se zopet oglašam od kje drugod, kamor že me bo zanesla moja pot za katoliški tisk.

Se še enkrat najpristrčneje zahvaljujem vsem, ki so mi pomagali v Clevelandu na en ali drug način.

Leo Mladič pot. zastopnik.

— **Eveleth, Minn.**

Iz naše naselbine se pa res malo kdaj kaj čuje. In vendar je naša naselbina največja na Iron Rangu. Imamo svojo župnijo, več drutev in tako malo novic je od nas. Seveda krivda je nas samih, ki v tej naselbini živimo, pa tako malo poročamo. Jaz sem zamudil že eno tri zabavne prireditve, o katerih sem mislil poročati. Na velikonocni ponedeljek je imel svojo zabavo pevski klub, na katero pa nisem mogel, ker sem bil istočasno ravno bolan. Vse prireditve so se dobro obnesle, kakor pravijo in so prinesle lep dobiček za stvari, ki so jim bile namenjene.

Naš preč. g. župnik so tudi oznanili, da bi se farani skupaj zbrali ter ustanovili svoj Katoliški Klub, kakor jih imajo drugodni katoličani. Toda med nami je jako malo zanimanja tudi za to stvar. Od 600 družin se jih je le malo udeležilo.

Rojaki začnimo se malo zanimati za našo naselbino. Oglašajmo se bolj pogosto. Kako lepo je čitati lepe, dopise iz drugih naselbin. Pri nas pa toliko Slovencev pa taka tihota, kakor da bi nas ne bilo. Če bi se od nas oglasil samo en naročnik vsako leto, pa bi gotovo imeli po tri dopise od nas v vsaki številki.

Obenem prilagam dva dolarja za nadaljno naročnino za priljubljeni list A. S. & Edinost, katerega zelo radi čitamo pri nas. — Pozdrav!

A. C. N.

— **Chicago, Ill.**

V nedeljo 3. maja bodo imeli v šolski dvorani svojo prireditev s plesom naši Orli in

Vsled skušnje.

Vrabci vedo — kje dobro proso. Tako pri "Del. S." vedo — kak dobro je rusko zlato!

— **Priložnost.**

"Zakaj ste ukradli zapestnico iz zlatarjeve izložbe?"

"Bog pomagaj! V oknu je bila tablica z napisom: Izrabite lepo priložnost! Temu lepemu vabilu se pač ni bilo mogoče ustavljati."

— **Nerodno.**

Gospod ((kuharici.)) Zakaj ste povedala moji ženi, kdaj sem prišel domov.

Kuharica. Saj nisem nič povedala. Dejala sem samo, da sem tako zamišljena kuharica zajtrk, da nisem pazila, koliko je bila ura, ko ste prišli.

— **Oj Peter, povej, povej...**

Al' je Peter že odgovoril, kdaj se z atom bo dogovoril, kako če odgovori radi njih poroke?!

Naj nam pove —! kak se imenuje — če je koruzna — al' je kaj drugač!

— **Kikiriki!**

— **Prijaznost.**

Polica: "Vi ste aretirani. Vi ste tisti, na katerega glavo je razpisanih pet tisoč dolarjev."

Potepuh: "Ne, moj dragi — kako rad bi vam privoščil kaj zaslužka."

— **Sovražnik tobaka.**

Sovražnik tobaka govori na nekem zborovanju: "Vi greste v tobakarno, položite denar na mizo, dobite zavitek cigaret, toda dobite še mnogo več. Temu sledi pivo, vino, žganje..."

Glas iz občinstva: "Kje stane tobakarnar?..."

Orlice. Na tej prireditvi nastopijo naši Orli in Orlice tudi s telovadnimi točkami. Ples in zabava se prične točno ob 7. uri zvečer. Telovadba pa se začne ob 8. uri zvečer.

Rev. Father Leon, O. F. M. voditelj Orlov in Orlic vabi vse slovensko občinstvo v nedeljo večer v šolsko dvorano. Zlasti stariše Orlov so vabljeni, da se prireditve prav gotovo udeležijo in tako dajo naši mladini poguma za nadaljno delo na tem polju. Telovadne točke bodo jako zanimive in vsakdo bo razočaran, kako se je naša mladina v tem kratkem času izurila v telovadbi. Zato naj vsi v šolsko dvorano prihodnjo nedeljo večer!

— **Katoliški Slovenci moramo dobiti svoj katoliški dnevnik!**

Jutranja zvezda.
Napisal H. Rider Haggard.
Iz angleščine prevel Peter M. Černigoj.

Asti, nikar se ne moti, ljubosumnje do Meritre ti je šepetalo v uho, ne duh božanske Ahure. Sedaj pojdi in vzemi svoje strahove s seboj, zakaj ta črna zarotnica Meritra čaka v moji sobi, da me sleče in me uspava s svojimi prijetnimi šalami in s svojim čebljanjem."

"Faraon je govoril in jaz grem," je rekla Asti s svojim mirnim glasom. "Naj bi faraon sladko počival in se srečno zbudil."

Tua to noč ni mogla spati. Kadar je zatisnila oči, so se ji v duhu pojavljale prikazni, strašne, blodne prikazni, in v vseh je imel ta debeli in ostudni Abi svojo vlogo. Tako je zopet videla oni prizor pri usodni pojedini, ki jo je oče bil priredil princu iz Keša, ko je Asti s svojo umetnostjo dosegla, da je prišla iz glumačevega vrča podoba opice. Samo da se je sedaj dvignil iz vrča Abi, strahotni Abi, z rdečim mečem v roki in s faraonovo krono na glavi. Skočil je z ustja vrča, jo požiral s svojimi poželjivimi očmi in z jeklenimi koraki stopal proti njej da jo pograbi, ona pa se ni mogla ganiti, nekaj jo je ne-

premično držalo na prestolu.

Nič več ni mogla tega prenašati — odprla je oči in strmela v temo; iz teme pa so prihajali glasovi, ki so govorili o smrti in vojski. Zamašila si je ušesa in se trudila, da bi zbrala svoje misli pri Ramesu, žarkookem, lahkonogem ljubljencu svojem, ki ga je tako zelo želela zopet videti, brez katerega je bila tako sama in brez pomoči.

Kje je Rames? se je vpraševala. Kakšna usoda ga je doletela? Zdelo se ji je, da nekaj v njej odgovarja: smrt. O, če je Rames mrtev, kaj naj stori? Kaj ji pomaga, da je kraljica Egipta, prva ženska na svetu, če je Rames mrtev?

Samotnost, neznosna samotnost se jo je polasčala. Smuknila je s postelje in skozi vrata svoje male sobe v stolpu. Bila je na ozkem stopnišču in pred njo je bila ona druga soba, kjer je spala Asti. Nekdo je govoril z njo! Morda je bil Mermes z ženo, in če je bilo tako, tedaj ni smela vstopiti. Ne, to je bil Astin glas, in ko je prisluhnila, je zaslišala mrmrajoče prošnje in slovesne rotitve. Odprla je vrata in vstopila. V sobi je gorela majhna svetilka in pri slabotni luči je videla, da je stala tamkaj Asti v beli obleki in z razpuščenimi lasmi, z dvignjenimi očmi in proti nju iztegnjenimi rokami. Tedaj je Asti tudi njo opazila, toda le nejasno, ker je stala v

temni senci, tako da je ni spoznala.

"Stopi bliže, o duh, in govori, zakaj še nikoli nismo tvoje pomoči bolj potrebovali," je rekla.

"To ni duh, to sem jaz," je odgovorila Tua. "Kaj imaš v tej pozni nočni uri z duhovi opraviti, Asti? Ali ni dovolj groze okrog nas, da kličeš še duhove povrhu?"

"Kličem jih, da nas rešijo groze, kraljica, zakaj tudi jaz mislim, da smo v najtežjih nevarnostih. Ta noč je polna čarovnije; voham jo v zraku in se trudim, da bi pregnala čar s čarom. Pa zakaj ne spiš?"

"Ne morem, Asti, ne morem. Strah se me je polastil. O, da bi ne bili nikoli prišli v to zoperno Memfido, da bi ne bili nikoli videli nje nesrečnega gospoda, tega grdega človeka, ki me hoče dobiti za ženo."

"Ne boj se, gospa," je rekla Asti in je objela nežno in trepetajočo Tuino postavbo. "Jutri zjutraj odrinemo; to vem od faraona in straža se že pripravlja, ta prokleti Abi pa je v ječi."

"Ni ječe, ki bi ga mogla zadržati, Asti, razen groba. O, zakaj ni moj oče ukazal, naj ga pobijejo, kakor bi bila jaz storila? Potem bi ga saj bili rešili in nikoli bi me ne mogel več poročiti."

"Ker je bilo drugače usojeno, o Neter-Tua, in faraon mora izvršiti svojo in našo usodo."

do in nihče ga ne more pregovoriti, čeprav je dobljotljiv."

Ko je govorila te besede, se je od nekod spodaj oglašil krik, glas človeka v strahu ali bolečini, in nato so se zaslišali koraki na stopnišču.

"Kaj se godi?" je rekla Asti in je planila k vratom.

"Faraon je umrl ali umira," je odgovoril prestrašen glas zunaj. "Naj njeno veličanstvo pride k faraonu!"

Naglo sta se oblekli in pohitela po ozkih stopnicah doli ter skozi dvorane, dokler nista prispeli v faraonovo sobo. Ležal je na postelji, okrog njega so stali dvorni zdravniki. Govoriti ni mogel, toda oči je imel odprte in je spoznal hčer, zakaj dvignil je slabotno roko in pokimal ter pokazal na noge.

"Kaj je, človek?" je vprašala prvega zdravnika, ki ni odgovoril, marveč dvignil odoje s postelje in razgrnil faraonove noge in stopala, ki so bile bele in izsušene kakor na ognju.

"Kakšna bolezen je to?" je vprašala Tua zopet.

"Ne vemo, o kraljica," je odgovoril zdravnik, "ker vse svoje žive dni nismo videli nič takega. Meso je naenkrat usahnilo in udje so hromi."

(THE HOLY FAMILY SOCIETY.)
VSTANOVLJENA 29. NOVEMBRA 1914.

Zjedinenih Državah **SEDEŽ: JOLIET, ILL.** Inkor. v drž. Ill.
Severne Amerike Inkor. v drž. Pa.
Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR.

Predsednik GEORGE STONICH, 815 N. Chicago St., Joliet Ill.
I. podpredsednik JOHN N. PASDERTZ, 1425 N. Center St., Joliet, Ill.
II. podpreds. JOS PAVLAKOVICH, 39 Winchell St., Sharpburg, Pa.
Gl. tajnik JOS. SLAPNIČAR, 311 Summit St., Joliet, Ill.
Zapisnikar PAUL J. LAURICH, 512 N. Broadway, Joliet, Ill.
Blagajnik SIMON SHETINA, 1013 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Duhovni vodja .. REV. P. K. ZAKRAJSEK, 1852 W. 22nd Pl. Chicago, Ill.

NADZORNI ODBOR.

ANDREW GLAVACH, 1844 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
JOSEPH MEDIC, 823 Walnut St., Ottawa, Ill.
JOHN PETRIČ, 1202 N. Broadway St., Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR.

ANTON STRUKEL, 1240 Third St., La Salle, Ill.
JOS. KLEMENČIČ, 1212 N. Broadway, Joliet, Ill.
FRANK PAVLAKOVICH, 28 School St., Universal, Pa.

Do dne 31. dec. 1924. je D. S. D. izplačala svojim članom in članicam ter njihovim dedičem raznih podpor, poškodnin in posmrtnin v znesku \$35.993.91.

Prosimo Slovence in Hrvatce, v državi Illinois in Pennsylvania, da v svojih naselbinah ustanovijo moško ali žensko društvo, ter ga pridružijo Družbi sv. Družine. Za ustanovitev društva zadostuje 8 članov (ic). Sprejemajo se moški in ženske, od 16. do 55. leta, otroci od 1. do 16. leta. Zavaruje se lahko za \$250.00 ali \$500.00. Na dosežemo število 2000, se zviša zavarovalnina na \$1.000.00. Od 45. do 55. leta se zavaruje le za \$250.00. Poleg smrtnine se zavaruje tudi za razne poškodbe in operacije.

ROJAKI, PRISTOPAJTE H DRUŽBI SV. DRUŽINE!

NAZNANILO.

Cenjenim krajevnim društvom in vsem članom (icam) Družbe sv. Družine naznanjam, da sem dne 11. aprila prejel od državnega zavarovalniškega departmenta iz Springfield, Ill., postavno dovoljenje poslovanja, za naš Mladinski oddelek. Z drugo besedo, naš Mladinski oddelek je sedaj **Inkorporiran** in je pod državnim nadzorstvom. Veliko truda je bilo treba predno smo to dosegli. Ko je zadnja konvencija določila, da naj se ustanovi Mladinski oddelek, je bilo naznanjenih okoli 300 otrok. Ko smo potem mislili prirediti s poslovanjem tega oddelka, se je izkazalo, da jih ni bilo niti toliko, zato nismo mogli prirediti. Glavni odbor je potem na letni seji dne 2. jan. 1923, določil, da se poslovanje Mladinskega oddelka prične, akoravno se ne prikladi 500 otrok, kakor postava določa. Sedaj smo pravila in vse potrebno za pričetek, pa glej ga spaka, pričele so se epidemične bolezni otrok po raznih naselbinah tako, da zopet ni bilo mogoče prirediti. Šele 1. maja 1923 smo spravili nekaj čez 300 otrok skupaj in pričeli s poslovanjem. Mladinski oddelek je potem rasel od dne do dne, ter slednjič narasel do števila 500 članov (ic) ko se je to število doseglo sem precej vložil prošnjo za postavno dovoljenje.

Veliko je bilo dela in truda, bodisi od glavnih uradnikov in od krajevnih društev. Dolžnost me veže, da se tem potom zadovoljimo. Cenjeni sobratje in sestre! Ustanovili smo Mladinski oddelek, dosegli potrebno število za Inkorporacijo in dobili postavno dovoljenje za poslovanje. Ali je sedaj naše delo že končano? Ne dragi mi sobratje in sestre, naše delo se je sedaj šele pričelo. Sedaj moramo iti vsi na delo in podvojiti moč mi za pridobivanje novih članov in članic za naš Mladinski oddelek. Naj ne bode med nami nikogar kateri ima otroke, da bi jih ne vpisal v društvo. Društva katera imate že ustanovljen Mladinski oddelek, skušajte število podvojiti. Društva pa, kateri še nimate Mladinskega oddelka, pa prosim, da ga ustanovite, kakor hitro je mogoče. Izkazalo se je, da društva katera imajo Mladinski oddelek dobro napredujejo. Skušajmo do prihodnje konvencije pridobiti vsaj toliko članov (ic), da bo naš Mladinski oddelek štel 1000 članov (ic). To število prav lahko dosežemo, ako bomo vsi storili svojo dolžnost. Z bratskim pozdravom na vse člane in članice, ostajam Vaš udani sobrat

Josip Slapničar,
tajnik D. S. D.

IZ URADA PREDSEDNIKA D. R. SV. DRUŽINE, št. 1, D.S.D. Joliet, Ill.

Društvo sv. Družine, št. 1. DSD. je imelo svojo redno mesečno sejo v nedeljo dne 26. aprila. Na tej seji je bilo sprejetih 6 novih članov in več otrok, tako da naše društvo v resnici lepo napreduje in sedaj že šteje okoli 520 članov in članic in 300 otrok. Na tej seji so tudi nadzorniki podali 3. mesečni račun ter pregledali društvene knjige in so našli vse v najlepši redu, kakor sploh mora biti. Poročali so, da se nahaja v bolniški blagajni čisti prebitok \$4,864.23. Poročilo je bilo enoglasno sprejeto. Sedaj so posebni odborniki in agitatorji na delu za pridobivanje novih članov, kateri pridno delajo in pridobivajo nove člane po svojih okrajih. Predsednik opozarja člane, da se v polnem številu udeležijo društvene igre, ki jo priredi v nedeljo dne 17. maja v prid društvene blagajne.

Nadalje je bilo prečitano povabilno pismo od dr. sv. Družine, št. 6. DSD. iz Waukegan, hvalim vsem uradnikom krajevnih društev, kakor tudi vsem posameznim članom in članicam, kateri so kaj storili za napredek Mladinskega oddelka. Mladinski oddelek je naš up in naša bodočnost, ter je življenske važnosti za vsako organizacijo, tako tudi za Družbo sv. Družine. Kot posebni govornik pride v našo naselbino znani izborni govornik Mr. Anton Grdina gl. predsednik K. S. K. J. Skušajmo za ta dan dobiti tukaj novih članov in članic za K. S. K. Jednoto, kateri bodo sprejeti

IZ URADA TAJNIKA DR. SV. IVANA KRSTITELA, ŠT. 13. D. S. D.

Chicago, Ill.

Naše društvo sv. Ivana Krstitela, št. 13. DSD. v Chicago, Ill. je na zadnji mesečni seji sklenilo, da bomo napravili piknik s plesom 21. junija, t. j. tretjo nedeljo v mesecu juniju in sicer v Albert Mišek Grovu v Lyons, Ill.

Vsa chikaška društva se ujudno prosi, da upoštevajo to prednanznanilo, da ne bi potem, katero drugo društvo priredilo piknika, na ravno isti dan, ker to bi bilo samo v škodo obema društvoma. Obenem bi pa prosil vse člane našega društva, da bi se v večjim številu udeleževali naših sej. Samo na ta način, moremo kaj koristnega napraviti za društvo.

Bratski pozdrav!

Steve Foys, tajnik.

SLOVENC V ELKHART, IND. POZOR!!!

Vsem rojakom Slovincem v slovesno po gl. predsedniku K. S. K. J. Elkharth, Ind in okolici se naznanja, da se vrši v Elkharthu družabni sestanek vseh Slovencev te naselbine v pondeljek dne 4. maja zvečer. To bo nekak katoliški shod za našo naselbino. Shod se bo vršil v znanih OBLAKOVH PROSTORIH NA HUMP.

Kot posebni govornik pride v našo naselbino znani izborni govornik Mr. Anton Grdina gl. predsednik K. S. K. J. Skušajmo za ta dan dobiti tukaj novih članov in članic za K. S. K. Jednoto, kateri bodo sprejeti

Z gl. predsednikom pride še par drugih uglednih mož, ki bodo nastopili kot govorniki. Počujte vsi, ki boste čitali te vrstice še svojim sosedom in agitirajte, da bo udeležba čim večja. Pridite prav gotovo vsi z družinami. Kaj takega še ni imela naša naselbina zato vsi na noge prihodnji pondeljek dne 4. maja zvečer ob pol 8. uri. Vsakdo dobrodošel!

Vse vabi na ta shod
Odbor dr. sv. Vincenca štev. 182. K. S. K. J.

Phone: Canal 4172 **WESTERN PLAYER ACTION CO.**
Manufacturers of Player Pianos.
2055 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Fonografe, plošče in role v vseh jezikih. — Razne instrumente. Ne zavržite stare piame, ker mi vam z njih napravimo nove. — Prihranite si denar, pokličite nas, podatki brezplačno. — Piane uglašujemo zanesljivo.

Phones: 2575 in 2743.
Anton Nemanich & Son
PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V JOLIETU IN AMERIKI.
USTANOVLJEN L. 1895.
Na razpolago noč in dan. — Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanja. — Cene zmerne.
1002 — N. CHICAGO, ST. JOLIET, ILL.

Na svidenje prijatelji!
Videli se bomo zopet
PRI
TRETJEM VELIKEM PLESU IN TELOVADBI
katero prirede
ŠOLSKI ORLI IN ORLICE
ŽUPNIJE SV. ŠTEFANA
v šolski dvorani
22nd & Lincoln Sts.

V nedeljo 3. majnika 1925.

Ples se otvori ob 7:00 zvečer

Telovadba ob 8:00 zvečer

Vstopnina 50 centov.

PRIDITE VSI DO ZADNJEGA

NAJSTAREJŠI SLOVANSKI TRGOVEC Z ŽELEZNINO V MESTU CHICAGO JE:
A. M. Kapsa
2000 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.
Phone: CANAL 1614.
Trgovina vsakovrstne železnine, strojniške naprave, električne potrebščine, cevi za plin, avtomobilske potrebščine, vse železne potrebe za postavljene garage ali hiš. 1500 drugih različnih predmetov v zalogi. Naše cene so najnižje! Blago dovažamo na dom, v vsaki del mesta ali predmeta. Začnite trgovati z nami in ostali boste naši stalni prijatelji.
(S. & P.)

Komunisti v Bulgariji usmrtili 8 policistov. Sofija, Bulgarija. — Nekega zloglasnega morilca, komunisti sta hotela dva policista aretirati v njegovem stanovanju, katera je pa brezvestnež usmrtil, nato pa pobegnil iz hiše in se zabarikadiriral v bližnjem mesta. Četa policistov je bila takoj odposlana za njim, a bil je dobro oborožen in predno je zadela krogla njega in ga usmrtila, je on usmrtil 8 policistov.

VABILO

— k gledališki predstavi —

"Trije Tički"

BURKA V DVEH DEJANJIH.

Nastopijo igralci iz Chicago.

Igra se vrši v cerkveni dvorani na 96th Str.

V nedeljo, 3. maja 1925

V KORIST CERKVE SV. JURJA V SO. CHICAGO.

Začetek točno ob 8. uri zvečer.

OSEBE:

Jarm, gostilničar	Mr. Fr. A. Augustin
Špela, njegova žena	Miss Brigita Špenko
Iglič, krojač	Mr. Jos. Fajfar
Joško Štrmecel, piskrovez	Mr. J. Korenčan
Zajec, urar	Mr. Fr. Bicek
Sodnik	Mr. A. Krmec
Peter, sodni sluga	Mr. John J. Prah
Straža	Mr. Peter Čemažar

Po igri prosta zabava.

Vstopnina za odrasle 50c., — za mladino 25c.

CERKVENI ODBOR.

SLOVENSKE GOSPODINJE
so preporučane, da dobijo pri meni najboljše, najčistejše in najcenejše — MESO IN GROCERIJU — istotako vse vrste druge sveže in prekajeno meso, ter vse druge predmete, ki spadajo v področje mesarske in grocerijske obrti.
JOHN N. PASDERTZ
Cor. Center and Hutchins Street, JOLIET, ILL.
Chicago telefon 2917.

Naše zveze s staro domovino

v vseh denarnih zadevah so neprekosljive. Vi živite lahko kjerkoli širom Združenih Držav in vendar je vam mogoče poslati denar v stari kraj potom naše banke prav tako točno in zanesljivo kot da bi prišli sami osebno na banko. **NAŠE CENE SO PO DNEVNEM KURZU,** ter podvržene spremembi, toda zmerne in poštene. Denar pošljemo kot zahtevano ali v dolarjih ali pa v dinarjih po denarnih nakaznicah, plačljivih po starokrajški pošti ali pa v čekih (draftu), plačljivih po tamošnjih bankah. **POSKUSITE NAŠO DENARNO POŠILJATEV** in prepričani boste, da boste zadovoljni. Pišite nam ali pa pridite sami poizvedet dnevne cene in jih potem primerjajte z onimi, ki jih dobite drugje. Naše pošiljatev bodo dosegle vaše ljudi, naj li ti žive v kaki zakotni gorski vasi ali pa v največjem mestu, v kolikor najkrajšem času mogoče. Vsi naši bančni posli so podvrženi nadzorstvu zvezne vlade. Kapital in rezervni sklad naše banke presega svoto \$740.000 kar je znak varnosti za vaš denar.
JOLIET NATIONAL BANK
CHICAGO AND CLINTON STS. — JOLIET, ILL.
Wm. Redmond, preds. Chas. G. Pearce, kasir.
Joseph Dunda, pomož. kasir.

JOSEPH PAVLAK
PRVI SLOVENSKI POGREBNIK IN EMBALMER V CHICAGU.
Na razpolago noč in dan. — Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanja. — Cene zmerne.
1814 — So. Throop Street, Chicago.
Phones: CANAL 5903 in 5666.

Ne zanemarjajte svojih oči!
Obrnite ako vam pe-Mi vas o- z očali se na nas, šajo oči. premimo katere tudi popravljamo in zamenjamo stekla. Že 40 let pri temu podjetju.
OPTIČNI ODDELEK
John Novak-ova lekarna 1724 So. Ashland Ave. CHICAGO, ILL.

Vstaja Škenderbegova

Zgodovinska Povest

Angleško spisal Benjamin Disraeli, E. of B.
Prevel I. M.

XIX.

Iduna je v začetku mislila, da izvira kneževu obnašanje iz prevelikega in minljivega prekipevanja strasti, kakor se je večkrat prigodilo, kar ga je poznala. Ko pa je kmalu na to odšla v svojo sobo in ji je njena glavna strežnica povedala, da se mora v bodoče smatrati kot vjetnico, in ne sme zapustiti sobe brez dovoljenja, se je začela tresti od strahu pred mogočnim nasiljem slabo brzdanega duha. Skušala je pridobiti strežnico na svojo stran; toda ženska je bila predboro izučena, da bi pokazala katerokoli čustvo ali izrazilo katerokoli mnenje o celi stvari, in ji je celo sporočila, da ji je zapovedano govoriti z njo samo kar zahteva njena služba.

Iduna je bila skrajno nesrečna. Spomnila se je na svojega očeta, mislila na Škendera. Preteklost se ji je zdela kakor sanje; pogostokrat je začela skoro misliti, da je še vedno vjetnica v adrijanopeljskem seraju in da so bili vsi poslednji čudni doživljaji samo o-mamni prizori nemirnega spanja. Pri takih mislih jo je potem kak majhen dogodek, glas zvonca ali pogled na kako svitlo stvar prepričal, da se nahaja v krščanski deželi, da je bila v resnici v vjetništvu in sicer vjetnica zaljubljenega tovariša svojih mladih let. Njena ogorčenost radi Nicejevega vedenja je vzpodbujala njen pogum; sklenila je, da poskusi ubežati. Njene sobe so bile samo od zgoraj razsvitljene; zato je sklenila splaziti se ponoči na hodnik. Toda vrata so bila zaklenjena. Zalostna in prestrašena se je vrnila nazaj v svojo sobo in bridko jokala.

Dvakrat na dan jo je resna in molčeča ženska obiskala ter ji prinesla živeža, in ko je zopet odšla, je zaprla vrata za seboj. To je bilo edino človeško bitje, ki ga je zaprta Iduna mogla videti. In tako je že minulo teden dni. Devetega dne zvečer je ženska presenetila Iduno s tem, da ji je izročila neko pismo, ko je odhajala iz sobe. Iduna ga je sprejela z radovednostjo in vendar nerada. Spoznala je Nicejevo pisavo in ga vrgla nejevoljno na tla.

Toda pismo je bilo treba prečitati in zato ga je pobrala in odprla. V njem je bilo pisano, da je dospela ladija iz Aten in da mora naslednjega dne odriniti proti Italiji. Sporočilo se ji je tudi, da so Turki pod poveljništvom Mohameda udri v Albanijo in da so Ogrji pod poveljstvom njenega očeta prišli kristjanom na pomoč. Pismo pa jo je tudi spominjalo, da bi jo mogel Nicej skoro v istem času, ki bi ga potreboval za odhod v tujo deželo, ako bi bila razumna, izročiti njenemu očetu, on pa bi se lahko vdeležil velikega boja za domovino in vero. Pismo je bilo pisano odločno, vendar pa dobrohotno.

Ko je nesrečna gospica planila pokonci in prestrašena stopila po svoji sobi, se je zgodilo da je veter njene obleke ugasnil svetilko. Ker jo je strežnica v tem dnevu ravno kar poslednjikrat obiskala, je bilo malo upanja, da bi jo mogla zopet prižgati.

Nesrečni so v temi vedno še bolj nesrečni. Svetloba je zanje največja tolažnica. In tako je ta mala nesreča zapuščeno Iduno skoro popolnoma prevzela. Ko se je ozirala naokoli in v svoji nesreči vila svoje roke, je svitla proga svetlobe na strani vzbudila njeno pozornost, kar jo je zelo iznenadilo. Stopila je v tej smeri naprej, iztegnila počasi svojo roko in opazila, da svetloba prihaja skozi razpoko v okviru enega velikih zrcal, ki so bili uloženi v steno. In ko je pritisnila na okvir, je na svoje začudenje čutila, da se je začel premikati. Previdno je svojo roko le polagoma odtegovala in tako zmanjšala hitrost, ki jo je povzročilo pero. Ko je zrcalo odstranila, je videla majhno okno pred seboj. Iduna je prišla za ročaj in brez velike težave odprla okno.

Vjetnica je veselega srca zrla v svetli mesečini na prosto in krasno pokrajino. Pod

njo je rastlo bogato in bujno drevje, pred njo se je razprostirala prostrana, rodovita ravan, obrobjena od temnih, visokih gora, na svitem jasnem nebu pa se je svetil prvi lunin krajec, srečo obetajoče znamenje moslemanskih napadalcev.

Iduna je radostno zrla na to pokrajino, potem pa je odšla od okna in si z rokami zakrila svoje oči, ki toliko časa niso gledale svetlobe. Morebiti so jo tudi navdale nenavadne misli. Kajti naenkrat je zgrabila število prtov, ki so ležali na enem izmed stolov, ter jih zvezala skupaj; nato je z največjim naporom primaknila k oknu težko posteljo, pritrdila najo tako narejeno vrvo. Drugi konec pa je vrgla skozi okno. In vrla Hunijadova hči se je priporočila usmiljenju Svete Device in splezala po prteni vrvi na spodaj ležeči vrt.

Ustavila se je, da se oddahne in uživa svojo svobodo. Drzen je bil čin, ki ga je tako pogumno izvršila. Toda nevarnost se je sedaj šele začela. Spoznala je, da je splezala na zadnjem delu gradu navzdol. Boječe se je plazila dalje. Spomnila se je, da so se nahajala majhna vrata v zidovju, ki je obdajalo grad. Dospela je do vrat. Bila so seveda zastražena. Edin stražnik pa je ležal blizu vrat, poleg njega pa je ležala prazna kupica in izprazen vinski meh.

Vzpričo tega ji ni bilo težko splaziti se mimo njega in do vrat. Odprla jih je brez najmanjšega truda in dospela na prosto.

Sedaj je bila v resnici svobodna. Urno je hitela preko širne planjave. Nadejala se je, da pride do kakega mesta ali vasi predno opazijo njen beg, in tako je hitela skoro tri ure neprestano naprej, ne da bi se ustavila. Dospela je do krasnega oljkega gaja, ki se je razprostiral široko po ravnini. In pot je držala skozi ta lepi oljkin gaj. Hodila je dalje in ko je prišla nekako miljo daleč, je prišla do odprte zelenice sredi gaja. Sredi trate se je vzdigovalo lepo starodavno poslopje iz bele marmornja in blizu njega je žuborel studenec. Bilo je skoro polnoči. Iduna je bila že utrujena in se je vsedla na stopnjice pri studencu. In ko je tukaj premišljevala kaj vse je doživela, je začela v gozdu neko šumenje; prestrašena je skočila pokonci in se skrila za nekim drevesom.

In ko je utripajočega srca stala tamkaj, se je z nasprotne strani bližal studentu možak. Stopil je na stopnico studenca in se pogledal v vodo, kakor da bi hotel piti; mesto tega pa je izvlekel svoj scibetar in ga sunil trikrat v vodo in glasno zaklical: "Škenderbeg!" Ko je Iduna čula to ime, je stopila gnana od neke nepremagljive sile izza svojega skrivališča; vendar je naenkrat na ves glas zakričala, ko je spoznala obraz princa Mohameda!

"O, noč slave!" vzklikne princ in stopi k njej. "Ali v resnici zopet vidim krasno Iduno? To je v istini resničen čar!"

"Proč! Proč!" je zavpila Iduna prestrašena in skušala ubežati.

"Držal je svojo besedo, ta zviti zdravnik, boljše kakor sem pričakoval!" je dejal Mohamed in jo prijel.

"Prav kakor zaslužiš!" je zaklical mogoben glas. Iz gozda je planil vitek junak in hitel proti Turku.

"Tukaj sem, da izpolnim svojo obljubo, princ Mohamed!" zakliče tujec in potegne svoj meč.

"Škenderbeg!" vzklikne princ.

"Midva sva se že nekoč videla, princ. Narediva sedaj tako, da se bodeva zadnjikrat videla."

"Nesramni, peklenški izdajalec!" je vzkliknil Mohamed; "ali v resnici misliš, da bom onečastil svoj meč s krvjo svojega ubgelega sužnja? Ne! Prišel sem semkaj, da te kaznujem, ne morem se pa tako ponižati, da bi bil jaz sam tvoj kaznovalec. Straže naprej! Zgrabite obadva!"

ZA DRUŠTVA

cerkvena, podporna ter razne slavnosti.

Svetinje, gumbi, trakovi z napisi, regalije znake itd.

Pečati, štampilje in druge potrebščine naročite pri

A. S. & EDINOST

1849 WEST 22nd STREET
CHICAGO, ILL.

CLEVELANDČANJE!

kadar potrebujete pogrebniha se spomnite vedno na prvi slovenski ogradebni zavod

GRDINA IN SINOVI
1053 — E. 62nd St.
CLEVELAND, OHIO
Primite za bližnji telefon in pokličite:
Randolph 1881 ali 4550.

LOUIS STRITAR

se priporoča rojakom za naročila premoga, katerega pripeljam na dom. Prevažam pohištva ob času selitev in vse kar spada v to stroko.

Pokličite me po telefonu!
2018 W. 21st Place
CHICAGO, ILL.
Phone: Roosevelt 8221.

S. P. D. Sv. Mohorja

USTANOVLJENA V CHICAGO, ILL., 31. DEC. 1921.
Sedež Chicago, Illinois.

Predsednik, Louis Železnikar, 1849 W. 22nd St.
Podpredsednik, Andrew Glavach, 1844 W. 22nd Pl.
Tajnik, Anton Stonich, 1834 West 22nd Place.
Zapisnikar, Joseph Kobal, 1901 W. 22 Str.
Blagajnik, Frank Banich, 1902 W. 22nd St.
Društveni zdravnik Dr. J. E. Ursich, 1901 West 22nd St.
Duhovni vodja Rev. P. Kazimir Zakrajšek, O. F. M.

NADZORNI ODBOR:

John Densha, John Starc in Mary Sluga.
POROTNI ODBOR:
John Terselich, Louis Duller in John Kosmach st.
Organizator, Frank Kobal.

URADNO GLASILO: "AMER. SLOV. — EDINOST"
Družba zbira vsake prve nedelje ob pol 2 uri popoldne v cerkveni dvorani sv. Stefana na 22nd Place in Lincoln ulici.

Družba sprejema v svojo sredo moške in ženske od 12. do 55. leta starosti. Pristop v družbo je samo en dolar. Družba plačuje \$7.00 na teden bolniške podpore, za kar se plačuje po 50c. na mesec mesečnine. To je izvanredna ugodnost za vsakega Slovence v Chicago. Rojaki pristopajte v to domačo družbo!

Za vsa pojasnila glede družbe in njenega poslovanja se obrnite na družabnega tajnika ali pa predsednika.

IZ URADA TAJNIKA DRUŽBE SV. MOHORJA.

Chicago, Ill.

Tem potom naznanjam vsem članom in članicam, da se vrši redna mesečna seja v nedeljo dne 3. maja ob 2. uri popoldne v navadnih prostorih. Torej apeliram na članstvo, da se vsi v obilnem številu udeležijo seje, na kateri je več jako važnih stvari za rešiti.

Na prihodnji seji bo sprejetih več novih članov. Zato bratje in sestre udeležite se seje v velikem številu, da pokažemo novim članom, da se zanimamo za to našo domačo podporno organizacijo, v katero bi moral spadati vsak zaveden Slovenec in Slovenka. Torej upam, da ne bo nobenega manjkalo na

prihodnji seji.

Bratski pozdrav!

A. Stonich, tajnik.

FRANK GRILL

Edina slovenska mlekar

RAZVAŽA SVOJO K SVOJIM

Razvaža mleko na dom točno vsaki dan.

1818 — West 22nd St.
CHICAGO, ILL.

Slovinci podpirajte slovensko podjetje.

KRITJE STREHE.

3 — popravila na strehi garantirano delo za \$4.00. Prevzamemo delo na vsakem delu mesta. Obstojimo že 34 let; kot največje to zadavno podjetje v Chicagu. Unjski delavci.

J. J. DUNNE ROOFING CO.
3411 Ogden Ave.
Phone Lawndale 0114.

BOLJŠE DELO ZOBOZDRAVILSTVA ZA MANJ NOVCEV.

Ako imate kaj sitnosti s svojimi zobmi, je najbolje, če jih daste popraviti predno greste na dopust ali počitek. Ako jih zdaj ne daste popraviti, se vam bo to odtegnilo, ker na potovanju ali od doma, ni misliti na zobozdravnika.

Mi popravimo vaše zobe v kratkem času, da boste zadovoljni.

Preiščemo in ocenimo zastoj — Postrežnice.
Phone 4854.

ZOBOZDRAVNIK
D'Arcy Bldg. 2 nadstropje.

BURROWS

Odprto vsaki dan in zvečer ob nedeljah do pol dne.

Vogel Chicago in Van Buren ceste.

Joliet, Ill.

Phone: CANAL 5087

Res. SEELEY 3629

Zobozdravnik z X žarki

DR. G. E. FINCH

vsu v to stroko spadajoča dela izvršuje točno in solidno. Zobe izruje popolnoma brez bolečin po novi metodi.

PREPRIČAJTE SE: —: CENE NIZKE

DELO PRVOVRSTNO

O njegovem solidnem delu se prepričajte pri njegovih slovenskih pacientih ali pa pri Mr. Leo Jurjovcu.

V poslopju Illington gledališča — 2118 W. 22nd St.

CHICAGO, ILL.

Ordinira dop. 9. — 12. pop. 2. — 8.

VAŽNO NAZNANILO

Čenjenim rojakom vljudo naznanjam, da sem z dne 1. decembra PRESELIL svojo notarsko pisarno na 4905 Butler St., kjer se bom v bodoče poleg notarskega posla bavil tudi s prodajanjem hiš in splošne zavarovalnice (Real Estate and Insurance). Kdor želi priti osebno k meni, naj vzame pri Pennsylvaniji postaji na 11. cesti poulično karo šte. 95 in naj izstopi na 49. cesti. Kakor do sedaj, tako bom tudi v bodoče sprejemal v izvršilo raznovrstne notarske posle za Ameriko ali stari kraj. Pojasnila dajem zastoj.

Anton Zbašnik

JAVNI NOTAR,

4905 Butler St.,

PITTSBURGH, PA.

Piše J. M. Trunk:

"Glas Svobode" se sklicuje za svojo porodno kontrolo na — Krista in na judovsko-krščanskega Jehova, kar mu morate biti samo prazni imeni, saj kot svobodomislec ne veruje v nobenega "boga." Pa pustimo to. O Jehovi pravim samo to-le: Ali veste kaj pomeni latinski prevovor: Quod licet Jovi, non licet bovi? Ime Jehova vsebuje tudi pojma, da je on gospod narave. Ste vi tudi???

Matevža V, 28, pa še enkrat prevdarite. Razumete prav dobro, o čem Krist govori in omenjate o duševnem presestovanju. Well. Pa hočete tako strašno kočljivo stvar, presestovanje s pogledom, pokriti s telesnim presestovanjem???

In kaj je porodna kontrola kaj drugega?? Svobodno je lahko misliti, a je tako lahko tudi pravilno??

Dogodek šte. 29 v Prosveti.

Beseda Jokel mi je dokaz, da je pisec ali štajerski ali korški nemškutar. Na Kranjskem ali Goriškem je ta beseda nepoznana, kvečem, pri Kočevarjih. Gotove tajč strani se socialisti ne morejo iznebiti, dasi pri tem niso osamljeni. Kaj piše dr. Krajger? "Slovenski petošolci so v Ljubljani v večnih lopah slovenske frklce objemali, pred Nemkami so pa klečali na kolenih" ... Se klečimo in hodimo po trebuhih pred nemškimi Jokli...

NAJBOLJŠA BODOČNOST ZA SLOVENCE SLOVENSKA NASELBINA V FLORIDI.

Nastavlja se v Melbourne Fla. slovenska naselbina, zemlja je najrodovitnejša na svetu. 5 milj od mesta in morja na glavni poti, 5 milj od železniške postaje. Prodaja se od 5 akrov do 20 akrov. — Oni, ki so resni ter želijo biti neodvisni, naj se oglasijo pri:

Mr. MARTIN LAURICHU

1900 West 22nd Place.

CHICAGO, ILL.

Phone: CANAL 5777 — ali pa pri:

ALBERT D. JANSIC-KU

162 N. State Str.

Phone: STATE 4072.

Pot v Florido in nazaj bo plačana tistim, ki si hočejo zemljo ogledati.

KVALITETA — TOČNOST — POŠTENJE

A. F. WARHANIK

zanesljivi lekarnar — zaloga fotografskih potrebščin.

2153 W. 22nd Str.,

vogal Leavitt ceste.

CHICAGO, ILL.

POSOSILO

POSOSILA na prve in druge vknjižbe.

Druge vknjižbe kupujemo v znesku \$200.00 do \$5,000. Lahka odplačila na 6 odstot. in zmerne provizije.

Kupujemo vrednostne papirje LOUIS STERN & CO. soba 1029 Burnham poslopje 160 N. La Salle, St. CHICAGO, ILL.

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Rojakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV, VARNIŠEV, ŽELEZ-NINE, KLJUČAVNIC IN STEKLA

Najboljše delo, najnižje cene. Prevzamem barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir.

Phone: Canal 0490.